DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

Nr. 8. | **Warszawa, dnia 30 kwietnia 1930 r.** | **Rok XII.**

TREŚĆ: *Ustawy i rozporządzenia.*

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

36.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 16 stycznia 1928 r.

o stanie wojennym *).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

*) Ogłoszone w Dz. U. R. P. z dn. 28/I 1928 Nr. 8, poz. 54.

Art. 1. Stan wojenny może być wprowadzony w czasie wojny na obszarze, objętym działaniami wojennemi, t. zn.

a) na obszarze wojennym,

b) na rejonach umocnionych i

c) na obszarach warownych wraz z rejonami tychże.

Granice obszaru, objętego działaniami wojennemi, ustala, zmienia i znosi Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wojskowych w drodze rozporządzeń, ogłaszanych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Wewnętrzny podział obszaru wojennego pod względem wojskowo - operacyjnym i wojskowo - administracyjnym (obszar operacyjny i etapowy) należy do kompetencji Naczelnego

Wodza i upoważnionych przez niego władz wojskowych.

Art. 2. Wprowadzenie stanu wojennego należy do Naczelnego Wodza.

W rozporządzeniu Naczelnego Wodza, wprowadzającem stan wojenny, ma być oznaczony obszar, na jakim stan wojenny będzie obowiązywać, oraz mają być wskazane skutki prawne, jakie wprowadzenie stanu wojennego dla ludności za sobą pociąga (art. 5 — 9).

Art. 3. Rozporządzenie Naczelnego Wodza, wprowadzające lub uchylające stan wojenny, powinno być ogłoszone w Dzienniku Rozporządzeń Naczelnego Wodza i równocześnie obwieszczone w sposób, zapewniający jego rozpowszechnienie w miejscu zastosowania.

O ile nie jest wskazany termin inny, stan wojenny wchodzi w życie lub ustaje na obszarze każdego powiatu z chwilą obwieszczenia w miejscowości, stanowiącej siedzibę powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 4. Wprowadzenie stanu wojennego powoduje czasowe zawieszenie następujących praw obywatelskich:

1) wolności osobistej (art. 97 Konstytucji),

2) nietykalności mieszkania (art. 100 Konstytucji),

3) wolności prasy (art. 105 Konstytucji),

4) tajemnicy korespondencji (art. 106 Konstytucji) oraz

5) prawa koalicji, zgromadzania się i zawiązywania stowarzyszeń (art. 108 Konstytucji).

Zawieszenie powyższych praw obywatelskich powoduje z mocy samego prawa skutki, określone w art. 5 — 9 rozporządzenia niniejszego, o ile rozporządzenie wprowadzające stan wojenny nie ogranicza ich wyraźnie do ciaśniejszego zakresu.

Ponadto, wprowadzenie stanu wojennego powoduje skutki prawne, wskazane w art. 11—14 rozporządzenia niniejszego.

Art. 5. Czasowe zawieszenie prawa wolności osobistej:

1) nadaje władzy administracyjnej prawo bez polecenia władz sądowych:

a) osoby, zagrażające obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu, poddać rewizji osobistej i aresztowaniu z prawem przytrzymania w areszcie do dni 14, a w sprawach, należących do orzecznictwa karno - administracyjnego, zarządzić jako środek zapobiegawczy zaaresztowanie na czas nie dłuższy, niż 3 miesiące;

b) osoby te przytrzymać na okres nie dłuższy, niż 3 miesiące, w miejscach, nieprzeznaczonych dla osób, skazanych lub aresztowanych z powodu przestępstw, przy poddaniu ograniczeniom koniecznym ze względu na cel przytrzymania (internowanie);

c) osobom tym nakazać zamieszkanie na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy na oznaczonym obszarze lub w pewnej miejscowości, z czem łączy się zakaz opuszczania obszaru tak oznaczonego i obowiązek stosowania się do innych ograniczeń, które władza wprowadzi (konfinowanie);

d) osoby te wydalić z obszaru, objętego stanem wojennym, lub z jego części z zakazem powrotu.

Miejsce przytrzymania i zamieszkania, wskazane na zasadzie p. b) i c), może być położone na obszarze stanu wojennego lub poza nim.

Internowanie wolno zarządzić tylko wówczas, jeśli cel zabezpieczenia nie da się osiągnąć przez konfinowanie, albo jeśli konfinowany narusza obowiązki z konfinowania wynikające. Wydalonego wolno konfinować lub internować, a konfinowanego internować także wówczas, jeśli z okoliczności później ujawnionych lub z następnego zachowania się odnośnej osoby wynika, że wydane zarządzenie nie jest wystarczające.

Internowanie lub konfinowanie na okres do dni 30 może zarządzić powiatowa władza administracji ogólnej, na okres zaś dłuższy — wojewódzka władza administracji ogólnej; powiatowa władza administracji ogólnej powinna w ciągu 10 dni po wydaniu decyzji przekazać akta sprawy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która zadecyduje o dalszem trwaniu internowania lub konfinowania, albo o zwolnieniu od tych zarządzeń w ten sposób, aby interesowany był powiadomiony o decyzji przed upływem wspomnianego 30-dniowego terminu;

2) powoduje, że względem, osób, oskarżonych (obwinionych) o popełnienie na obszarze stanu wojennego zbrodni lub występku, będzie stosowane jako środek zapobiegawczy zaare-

sztowanie, które wolno uchylić tylko za kaucją lub poręczeniem, jeżeli prokurator na to się zgadza.

W sprawach o wykroczenia wolno stosować wszelkie środki zapobiegawcze na tych samych zasadach, które według ustaw postępowania karnego mają zastosowanie w sprawach o zbrodnie.

Art. 6. W razie czasowego zawieszenia prawa nietykalności mieszkania władze administracyjne mogą bez polecenia władz sądowych zarządzić u osób, zagrażających obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu rewizję domową i zajęcie papierów lub przedmiotów, pozostających w związku z prowadzonem dochodzeniem.

Art. 7. Czasowe zawieszenie prawa wolności prasy nadaje władzy administracyjnej prawo:

a) wprowadzać cenzurę prewencyjną dla druków i innych wytworów, przeznaczonych do rozpowszechniania, lub też wyznaczać termin do składania obowiązkowych egzemplarzy druków —do 6 godzin, innych wydawnictw — do 7 dni przed puszczeniem ich w obieg;

b) konfiskować i zawieszać druki i inne wytwory, przeznaczone do rozpowszechniania, jeśli zagrażają one obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu;

c) odbierać im debit pocztowy i ograniczać ich rozpowszechnianie;

d) uzależniać powstawanie nowych czasopism od uprzedniego zezwolenia władzy;

e) czasowo wstrzymywać wykonywanie przemysłów i zajęć, które przez powielanie utworów literackich lub artystycznych, albo przez ich rozszerzanie, zagrażają obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu;

f) zakazywać plakatowania, wystawiania na widok publiczny, kolportowania lub innego rozszerzania druków i innych wytworów, przeznaczonych do rozpowszechniania, bez specjalnego zezwolenia władzy.

Art. 8. Czasowe zawieszenie prawa tajemnicy korespondencji nadaje władzy administracyjnej prawo zarządzić bez pozwolenia władz sądowych:

a) otwieranie i przeglądanie przesyłek pocztowych, jako też kontrolę treści telegramów i rozmów telefonicznych;

b) zatrzymywanie, zajęcie i konfiskatę w całości lub w części przesyłek pocztowych oraz telegramów, lub też przerywanie rozmów telefonicznych, zagrażających obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu.

Art. 9. Czasowe zawieszenie prawa koalicji, zgromadzania się i zawiązywania stowarzyszeń pociąga za sobą następujące skutki:

a) dla utworzenia nowych stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów, oprócz zwykłych wymagań, potrzebne jest zezwolenie władzy administracyjnej;

b) władza administracyjna może zawiesić działalność tych stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów, które zagrażają obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu;

c) władza administracyjna może działalność stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów uzależnić od szczególnych warunków;

d) władza administracyjna może wejrzeć w akta stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów;

e) władza administracyjna może nakazać uprzednie zawiadamianie władzy o posiedzeniach i zebraniach stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów, jak również o wszelkich niepublicznych zgromadzeniach i zebraniach, oraz może wysyłać swych przedstawicieli na te posiedzenia, zebrania i zgromadzenia, celem ich kontroli;

f) władza administracyjna może wstrzymać wykonanie uchwał stowarzyszeń i związków oraz ich oddziałów;

g) zgromadzenia publiczne dla wszystkich przystępne, czy to w zamkniętych lokalach, czy pod odkrytem niebem, jak jak również pochody, zabawy publiczne, uroczystości i t. p., nie mogą odbywać się bez uprzedniego pisemnego zezwolenia władzy administracyjnej;

h) władza administracyjna ma prawo zakazywania zmów, zrzeszeń i wszelkich czynności agitacyjnych, mogących za-

grażać obronie Państwa, jego bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu.

Art. 10. W miejscowościach, w których ze względu na działania wojenne władze administracyjne nie funkcjonują, uprawnienia władz administracyjnych przechodzą na władze wojskowe, wyznaczone przez Naczelnego Wodza.

Art. 11. Naczelnemu Wodzowi przysługuje prawo wydawania rozporządzeń i zarządzeń z mocą obowiązującą dla całego obszaru, objętego stanem wojennym, lub jego części w sprawach:

a) obrony Państwa, jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, o ile nie są one unormowane innemi przepisami rozporządzenia niniejszego;

b) bezpieczeństwa siły zbrojnej;

c) osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych, przymusowego wycofywania ludności i mienia, oraz odstępowania na cele obrony Państwa zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów;

d) wzmocnienia służby bezpieczeństwa i powołania do jej pełnienia jako świadczenia osobistego także ludności miejscowej pod nadzorem organów samorządowych gminnych i wiejskich oraz pod dozorem technicznym władz wojskowych; zarządzenie to niezależnie od odpowiedzialności cywilnej i karnej (art. 14) poszczególnych osób, czy to z pośród organów samorządu za zaniedbanie nadzoru lub niewykonanie zarządzeń władz i organów administracyjnych, czy to z pośród ludności za niewykonanie nakazów, wydanych przez te władze lub przez władze samorządowe, albo za nienależyte spełnienie służby bezpieczeństwa, — powoduje odpowiedzialność gminy lub wsi za szkody i straty, wynikłe z zaniedbania tych obowiązków przez ich organa samorządowe lub ich mieszkańców, jak również wynikłe ze zbrodni, choćby popełnionej poza ich terytorjum, jeśli zbrodniarz w gminie lub wsi choćby tylko przygotowywał się do zbrodni, albo przed czynem lub po czynie ukrywał się, a ludność miejscowa zaniedbała o tem donieść w porę władzy policyjnej.

Niezależnie od prawa poszkodowanego dochodzenia odszkodowania na zwykłej drodze sądowej, wojewódzka władza administracji ogólnej może stwierdzić odpowiedzialność gminy lub wsi i nakazać gminie lub wsi wyrównanie szkód i strat oraz wyegzekwować je w trybie administracyjnym na rzecz poszkodowanego. Gmina lub wieś ma prawo żądania zwrotu wyrównanych szkód i strat od odnośnych przestępców oraz osób, winnych zaniedbania obowiązków, przewidzianych w ustępie niniejszym;

e) regulowania zaopatrzenia ludności obszaru wojennego w artykuły pierwszej potrzeby;

f) warunków zdrowotnych na obszarze wojennym;

g) wycofania władz, urzędów, instytucyj państwowych oraz mienia państwowego;

h) niszczenia i usuwania wszystkiego, co mogłoby utrudnić działanie wojenne lub pomagać nieprzyjacielowi, albo ułatwiać jego zadania.

Uprawnienia, wyszczególnione w artykule niniejszym, może Naczelny Wódz przelewać na władze wojskowe lub cywilne.

W sprawach, wymienionych w artykule niniejszym, przysługuje Naczelnemu Wodzowi prawo zawieszania na czas trwania stanu wojennego zarządzeń centralnych władz państwowych, o ile wykonanie takich zarządzeń mogłoby utrudnić lub też wywrzeć wpływ ujemny na działania wojenne.

Rozporządzenia Naczelnego Wodza powinny być ogłaszane w Dzienniku Rozporządzeń Naczelnego Wodza i równocześnie obwieszczone w sposób, zapewniający ich rozpowszechnienie w miejscu zastosowania.

Art. 12. Wprowadzenie stanu wojennego stanowi dostateczną podstawę do wprowadzenia na obszarze wojennym sądów doraźnych dla przestępstw, podlegających sądownictwu doraźnemu w myśl odpowiednich ustaw, a popełnionych na tym obszarze.

Poza przestępstwami, które w myśl obowiązujących przepisów podlegają sądownictwu doraźnemu, można na obszarze stanu wojennego poddać temu sądownictwu nadto inne przestępstwa, zagrożone karą śmierci, lub też zagrożone karą pozbawienia wolności, jeżeli władza wprowadzająca sądy doraźne uzna te

przestępstwa za szczególnie niebezpieczne dla obrony Państwa.

Na obszarze, na którym wprowadzono stan wojenny, prawo wprowadzenia sądów doraźnych dla przestępstw, wskazanych w ust. 1 i 2 artykułu niniejszego, przysługuje również Naczelnemu Wodzowi, niezależnie od uprawnień zwyczajnie ustawą do tego powołanych władz. Rozporządzenie Naczelnego Wodza, wprowadzające lub uchylające sądy doraźne, winno być ogłoszone w sposób, przewidziany w art. 3 ust. 1 rozporządzenia niniejszego, i podane do wiadomości właściwym władzom sądowym.

W wypadkach, przewidzianych w ust. 2 artykułu niniejszego, sąd doraźny orzeka, niezależnie od przewidzianych w ustawach kar dodatkowych:

1) karę śmierci lub w nader ważnych okolicznościach łagodzących karę bezterminowego ciężkiego więzienia, jeśli przestępstwo w postępowaniu zwyczajnem jest zagrożone co najmniej karą ciężkiego więzienia lub więzienia powyżej jednego roku;

2) ciężkie więzienie do lat 10, jeżeli przestępstwo w postępowaniu zwyczajnem zagrożone jest inną karą pozbawienia wolności.

Sądy doraźne, wprowadzone na podstawie artykułu niniejszego, czy to przez Naczelnego Wodza, czy też przez władze, zwyczajnie ustawą do tego powołane, wchodzą w życie w terminie, wskazanym w ust. 2 art. 3 rozporządzenia niniejszego.

Sądy doraźne, wprowadzone na podstawie artykułu niniejszego, trwają mimo uchylenia stanu wojennego do czasu uchylenia ich przez Radę Ministrów; w czasie trwania stanu wojennego, Rada Ministrów może uchylić powyższe sądy doraźne na wniosek Naczelnego Wodza, przedstawiony jej za pośrednictwem Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 13. Jeśli na obszarze, na którym obowiązuje stan wojenny, są wprowadzone lub mają być wprowadzone sądy doraźne, Rada Ministrów może upoważnić Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, że w stosunku do przestępstw, popełnionych na obszarze, na którym wprowadzono stan wojenny, w czasie istnienia tego stanu dozwolone jest stosowanie postępowania doraźnego bez zachowania ograniczeń co do terminów, zakreślonych dla przesłuchania oskarżonych (obwinionych) trwania dochodzeń, złożenia wniosku co do stawienia oskarżonego przed sądem doraźnym, wyznaczenia rozprawy głównej i czasu jej trwania.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, przewidziane w ustępie poprzednim, powinno być ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej; ust. 2 art. 3 rozporządzenia niniejszego ma odpowiednie zastosowanie.

Art. 14. Za przekroczenie nakazów i zakazów rozporządzenia niniejszego lub też rozporządzeń i zarządzeń na podstawie rozporządzenia niniejszego wydanych, o ile za ten czyn wedle innych ustaw nie grozi kara surowsza,— wymierza się karę grzywny od 30 do 3.000 złotych lub aresztu do 6 miesięcy, albo obie kary łącznie.

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu, na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, jednak nie ponad 3 miesiące.

Art. 15. Do orzekania o czynach karalnych z art. 14 rozporządzenia niniejszego powołane są powiatowe władze administracji ogólnej bez względu na przepisy innych ustaw lub rozporządzeń, ograniczające je co do wysokości wymierzanej kary.

Od orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej można w ciągu dni 3 od dnia zawiadomienia skazanego ustnie lub pisemnie o orzeczeniu wnieść na ręce tej władzy odwołanie się do właściwego sądu okręgowego, który rozstrzyga prawomocnie przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów, dotyczących odwołań od wyroków sądów powiatowych (pokoju). Sąd okręgowy nie może jednak uchylić orzeczenia z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez władzę administracyjną.

Odwołanie nie wstrzymuje wykonania kary. Powiatowa lub wojewódzka władza administracji ogólnej może jednak na prośbę skazanego lub z urzędu wstrzymać lub przerwać wykonanie kary pozbawienia wolności. O ile, mimo wniesienia odwołania, powiatowa władza administracji ogólnej nie wstrzymała wykonania takiej kary, przesyła ona bezzwłocznie akta wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która decyduje prawomocnie o wstrzymaniu lub przerwie kary i najpóźniej szóstego dnia po otrzymaniu aktów kieruje je do sądu okręgowego celem rozpatrzenia odwołania.

Jeśli istnieje uzasadniona obawa, że oskarżony (obwiniony) nie stanie przed władzą ad-

ministracyjną lub sądem, albo też uchyli się od kary, albo zatrze ślady lub dowody przestępstwa, można zarządzić jako środek zapobiegawczy areszt (areszt śledczy).

O ile nie ma zastosowania art. 5 p. a), decyzję co do środka zapobiegawczego poweźmie na żądanie władzy administracyjnej najbliższy sąd powiatowy (pokoju).

Art. 16. Po wprowadzeniu stanu wojennego wszystkie cywilne władze państwowe, których siedziba urzędowania znajduje się na obszarze objętym stanem wojennym, pozostają na miejscu, pełniąc swe funkcje nadal w zakresie swojej kompetencji.

Wycofanie tych władz, z wyjątkiem władz i urzędów kolejowych, przeprowadza odnośny wojewoda na zarządzenie Naczelnego Wodza, lub też wyznaczonych przez niego władz wojskowych.

Powiatowe władze administracji ogólnej i policja państwowa wycofują się i wracają na opuszczone stanowiska na skutek zarządzeń właściwych władz wojskowych.

Art. 17. Wszystkie władze, urzędy, instytucje, zakłady i przedsiębiorstwa państwowe, z wyjątkiem kolejowych, są na obszarze wojennym podporządkowane wojewódzkim władzom administracji ogólnej w sprawach, dotyczących wycofania i dyzlokacji. Co do władz centralnych, zarządzenia w powyższym zakresie wydaje Rada Ministrów.

Wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przysługuje prawo oddania do dyspozycji władz wojskowych tych znajdujących się na obszarze wojennym organizacyj państwowych, zorganizowanych w sposób wojskowy, które ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 18. Wojewódzkie władze administracji ogólnej są obowiązane wykonywać zarządzenia Naczelnego Wodza, lub też wyznaczonych przez niego dowódców armji, lub komendantów okręgów etapowych, w zakresie spraw, objętych art. 5 — 9 i 11 rozporządzenia niniejszego.

Pozatem, wojewódzkie władze administracji ogólnej podlegają nadal naczelnym władzom państwowym.

Rozporządzenia i zarządzenia centralnych władz państwowych, posiadające charakter ogólny, a odnoszące się do obszarów, objętych stanem wojennym, o ile pośrednio lub bezpośrednio dotyczą interesów działań wojennych, powinny być równocześnie z ich wysłaniem do tych obszarów przesłane w odpisach Naczelnemu Wodzowi.

Władze wojskowe, wymienione w ust. 1 artykułu niniejszego, mogą w wypadkach koniecznej potrzeby żądać z podaniem uzasadnienia od właściwych wojewódzkich władz administracji ogólnej usunięcia od wykonywania obowiązków służbowych na obszarze wojennym podległych im funkcjonarjuszów państwowych. Wojewódzkie władze administracji ogólnej obowiązane są bezzwłocznie uczynić zadość tym żądaniom i wyznaczyć odpowiednich zastępców.

Wojewódzkie władze administracji ogólnej na żądanie władz wojskowych, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, mogą zażądać od właściwych władz samorządowych usunięcia w określonym terminie od wykonywania obowiązków służbowych na obszarze wojennym podległych im funkcjonarjuszów i wyznaczenia odpowiednich zastępców. Powiatowa władza administracji ogólnej na żądanie władz wojskowych, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, usuwa od wykonywania obowiązków służbowych na obszarze wojennym funkcjonarjuszów gminnych. Władza samorządowa winna żądaniu temu bezzwłocznie uczynić zadość pod rygorem ustanowienia na koszt samorządu komisarza rządowego do pełnienia odnośnych funkcyj służbowych.

Art. 19. W sprawach dotyczących stosunku służbowego między armją z jednej strony, a ludnością cywilną i władzami cywilnemi z drugiej strony działają:

1) przy Naczelnym Wodzu — Generalny Komisarz Cywilny, powołany przez Naczelnego Wodza w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych;

2) przy oznaczonych przez Naczelnego Wodza organach władzy wojskowej — komisarze cywilni, mianowani przez Naczelnego Wodza w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych na wniosek Generalnego Komisarza Cywilnego.

Zakres działania wyżej wymienionych komisarzy cywilnych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 20. W sprawach wymagających interwencji, współdziałania lub zarządzeń ze strony cywilnych władz państwowych lub też samorządowych, władze wojskowe zwracają się ze swemi żądaniami zasadniczo bezpośrednio do właściwych wojewodów. Wyjątek stanowią wypadki, w których władze wojskowe mogą w myśl obowiązujących ustaw zwracać się bezpośrednio do niższych władz administracyjnych.

W wypadkach niecierpiących zwłoki władze wojskowe mogą zwracać się bezpośrednio do powiatowych władz administracji ogólnej, które w granicach swej kompetencji są obowiązane ich żądanie wykonać.

O tem, który wypadek należy uważać za niecierpiący zwłoki, decyduje wyłącznie władza wojskowa.

Art. 21. Wprowadzenie stanu wojennego wyklucza na danym obszarze stosowanie przepisów o stanie wyjątkowym.

O ile na obszarze, na którym istniał poprzednio stan wyjątkowy, wprowadzono stan wojenny, — wydane poprzednio rozporządzenia i zarządzenia na podstawie przepisów o stanie wyjątkowym pozostają nadal w mocy, jeżeli nie są sprzeczne z rozporządzeniem niniejszem, lub też nie zostaną zmienione rozporządzeniami i zarządzeniami, wydanemi na podstawie rozporządzenia niniejszego.

Art. 22. Zniesienie granic obszaru, objętego działaniami wojennemi, powoduje z mocy samego prawa zniesienie stanu wojennego.

Wyłączenie pewnych miejscowości z obszaru, objętego działaniami wojennemi, powoduje z mocy samego prawa zniesienie stanu wojennego w tych miejscowościach.

Uchylenie stanu wojennego, o ile ma nastąpić przed zniesieniem, lub też zmianą granic obszaru wojennego, należy do kompetencji Naczelnego Wodza.

Rozporządzenia, przewidziane w artykule niniejszym winny być ogłaszane w sposób, określony w art. 1 lub też 3 rozporządzenia niniejszego.

Uchylenie stanu wojennego powoduje z mocy samego prawa uchylenie wszelkich rozporządzeń i zarządzeń Naczelnego Wodza, wydanych dla obszaru, na którym stan wojenny uchylono, z wyjątkiem rozporządzeń i zarządzeń, dotyczących sądownictwa doraźnego (art. 12 ust. 6).

Nie dotyczy to jednak kar i postępowania karnego, przewidzianych w art. 14 i 15 rozporządzenia niniejszego, jak również odpowiedzialności gmin lub wsi za szkody i straty oraz postępowania odszkodowawczego, przewidzianych w art. 11 rozporządzenia niniejszego. Rozpoczęte postępowanie doraźne, w którem na zasadzie art. 13 nie zachowano terminów ustawowych, należy prowadzić dalej, mimo niezachowania tych terminów.

Art. 23. W zakresie spraw, objętych rozporządzeniem niniejszem, Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych określi w drodze rozporządzenia właściwość, tok instancyj i tryb postępowania władz administracyjnych, o ile rozporządzenie niniejsze nie zawiera odnośnych postanowień.

Minister Spraw Wewnętrznych władny jest także określić w miarę potrzeby tryb uzyskania przez gminę lub wieś środków dla wyrównania szkód i strat, przewidzianych w art. 11, drogą odpowiedniej daniny lub świadczeń osobistych.

Tok instancyj i tryb postępowania władz wojskowych określi rozporządzenie Naczelnego Wodza.

Art. 24. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruca się Ministrom: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 25. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z jego postanowieniami.

Art. 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wojskowych:
(—) **J. Piłsudski.**

Minister:
(—) **K. Bartel.**

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) **Sławoj Składkowski.**

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) **August Zaleski.**

Minister Skarbu:
(—) **G. Czechowicz.**

Minister Sprawiedliwości:
(—) **A. Meysztowicz.**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **Dr. Dobrucki.**

Minister Rolnictwa:
(—) **K. Niezabytowski.**

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) **E. Kwiatkowski.**

Minister Komunikacji:
(—) **Romocki.**

Minister Robót Publicznych:
(—) **Moraczewski.**

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) **Dr. Jurkiewicz.**

Minister Reform Rolnych:
(—) **Witold Staniewicz.**

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) **Bogusław Miedziński.**

37.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 14 lutego 1930 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Poczt i Telegrafów w sprawie określenia właściwości, toku instancyj i trybu postępowania władz administracyjnych na obszarze, objętym stanem wojennym. *)

Na podstawie art. 23 ust. 1 i 24 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54) **) zarządza się co następuje:

§ 1. Do zakresu działania powiatowych władz administracji ogólnej należy:

A. prawo wydawania i przeprowadzania zarządzeń przewidzianych w art. 5 pkt. 1 lit a) i punkt 1 lit. d) — w art. 6, — w art. 7 punkt b) — w art. 8 — w art. 9 punkt b) o ile zarządzenie to dotyczy obszaru jednego powiatu lub jego części — i w art. 9 punkty d), f);

B. prawo wydawania i przeprowadzania nakazów i zakazów oraz wydawania zezwoleń przewidzianych w art. 7 punkt f) i w art. 9 punkty e), g), h).

§ 2. Do zakresu działania wojewódzkich władz administracji ogólnej należy:

A. prawo wydawania i przeprowadzania zarządzeń przewidzianych w art. 7 pkt. a), w art. 9 punkt b), jeżeli to zarządzenie dotyczy obszaru większego niż jeden powiat i w art. 9 punkt c);

B. prawo wydawania i przeprowadzania nakazów i zakazów oraz wydawania zezwoleń przewidzianych w art. 7 punkty c), d), e) i w art. 9 punkt a).

§ 3. Zarządzenie zmiany konfinowania na internowanie, w warunkach przewidzianych w ustępie trzecim pkt. 1 art. 5, należy do zakresu działania tej władzy administracji ogólnej, która wydała zarządzenie o konfinowaniu.

§ 4. Powiatowe władze administracji ogólnej wydając zarządzenie zamiany wydalenia na konfinowanie lub internowanie, względnie zamiany konfinowania na internowanie, powinny postąpić w myśl ustępu czwartego punkt 1 art. 5.

§ 5. Odstawienie osoby internowanej do miejsca internowania następuje przymusowo— osoby zaś konfinowanej lub wydalonej do miejsca konfinowania lub do granicy obszaru, z którego następuje wydalenie, tylko wówczas, jeżeli władza uzna to za potrzebne.

Władza może określić w zarządzeniu konfinowania lub wydalenia drogę przejazdu osoby wydalonej lub konfinowanej, oraz dzień i godzinę opuszczenia obszaru, z którego wydalenie następuje, względnie zgłoszenia się w miejscu konfinowania.

§ 6. Zakaz zakładania nowych stowarzyszeń, związków lub ich oddziałów bez zezwole-

*) Ogłoszone w Dz. U. R. P. z dn. 19/III r. b. Nr. 19, poz. 155.

**) Patrz wyżej poz. 36.

nia władz administracji ogólnej wynikający z art. 9 pkt. a) dotyczy zarówno tych stowarzyszeń i związków, których rejestracja należy do władz administracji ogólnej, jak i innych władz administracyjnych lub sądowych oraz tych, które nie podlegają obowiązkowi rejestracji.

§ 7. Zarządzenia przewidziane w art. 7 lit. a), d), f) i w art. 9 lit. e) winny być wydane w drodze rozporządzeń i mają być ogłaszane w dzienniku wojewódzkim — oraz podawane do wiadomości publicznej w sposób przyjęty w miejscu zastosowania.

§ 8. Władze administracji ogólnej wydają decyzje w wykonaniu art. 5 — 9 w drodze swobodnego uznania, w zakresie w tem rozporządzeniu przewidzianym.

Jeżeli Naczelny Wódz, lub też wyznaczeni przez niego dowódcy armji lub komendanci okręgów etapowych zażądają od władz administracji ogólnej wydania zarządzeń w zakresie spraw objętych art. 5 — 9 — to żądania te są wiążące dla władz administracji ogólnej w granicach ich kompetencji.

§ 9. Decyzje władz administracji ogólnej wydane w wykonaniu uprawnień wynikających z art. 5, 6, 7 i 9 należy doręczać na piśmie.

Decyzje władz administracji ogólnej w wykonaniu uprawnień wynikających z art. 8 należy komunikować właściwym urzędom pocztowym na piśmie, telegraficznie lub telefonicznie. Decyzje telefoniczne należy potwierdzać na piśmie w ciągu 24 godzin. O decyzjach tych władze administracji ogólnej zawiadamiają równocześnie właściwe terytorjalnie Dyrekcje Poczt i Telegrafów.

Decyzje z ustępu pierwszego i drugiego są natychmiast wykonalne, o ile w decyzji nie wskazano terminu późniejszego.

§ 10. Decyzje wydawane przez powiatowe władze administracji ogólnej w sprawach aresztowania pewnej osoby, przeprowadzenia rewizji osobistej lub rewizji domowej (art. 5 pkt. a) — art. 6) mają być zasadniczo doręczone przed wykonaniem tych czynności.

Decyzja w sprawie aresztowania mieści w sobie zarazem nakaz przeprowadzenia rewizji osobistej, zaś decyzja w sprawie przeprowadzenia rewizji domowej, nakaz zajęcia ujawnionych w czasie rewizji papierów lub przedmiotów pozostających w związku z prowadzonem dochodzeniem.

Decyzja w sprawie aresztowania może być połączona w jednym nakazie z decyzją o przeprowadzeniu rewizji domowej.

§ 11. Jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, decyzje z §§ 9 i 10 ogłasza się interesowanym ustnie. Ogłoszenie decyzji zastępuje jej doręczenie.

Osobie, której decyzję ogłoszono, przysługuje prawo żądania doręczenia decyzji na piśmie. Doręczenie powinno nastąpić w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia żądania.

§ 12. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji — o ile władza, która decyzję wydała, lub instancja odwoławcza na wniosek lub z urzędu nie postanowi inaczej.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) **H. Józewski.**

Minister Spraw Wojskowych:
(—) **J. Piłsudski.**

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) **Boerner.**

ZARZĄDZENIA.

38.

Zmiany i uzupełnienia instrukcji o przekazach telegraficznych w obrocie wewnętrznym.

W instrukcji o przekazach telegraficznych w obrocie wewnętrznym (Dz. Urzęd. Nr. 14 z roku 1927, poz. 43) należy uskutecznić następujące zmiany i uzupełnienia:

W § 1.

Skreślić cały punkt 4 c.

W § 2.

Skreślić ustęp pierwszy punktu 3 od słów: „Po wpisaniu" do słów: „odcinka przekazu te-

legraficznego" i wpisać nowy ustęp o następującem brzmieniu:

„Po wpisaniu przekazu telegraficznego do księgi przyjęć przekazów, sporządza urzędnik na specjalnym blankiecie (druk Nr. 1028) telegram przekazowy, zamieszczając przed adresem ewentualne płatne wskazówki nadawcy, jak: D, RPx, TC, PC, PCD, PCP, a na końcu ewentualnie korespondencję, znajdującą się na odwrotnej stronie prawego odcinka przekazu telegraficznego."

Ustęp pierwszy punktu 4-go, po słowach: „odcisk datownika i swój podpis" uzupełnić następującym tekstem: „a na odcinku blankietu telegraficznego, w miejscach oznaczonych nadrukiem, wszystkie szczegóły dotyczące przyjętego przekazu, a mianowicie: datę przyjęcia, numer, kwotę, nazwisko nadawcy, nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy oraz swój podpis".

W ustępie drugim punktu 4 po słowach: „w księdze przyjęć przekazów" dopisać: „oraz na odcinku przekazu telegraficznego".

W § 6.

Ustęp pierwszy punktu 1 od słów: „odebrane na przewodzie" do słów: „według następującego wzoru" skreślić i wpisać tekst następujący:

„1) Odbierane na przewodzie telegramy przyjmuje się na specjalnych blankietach telegraficznych (druk Nr. 1029), a następnie wpisuje się je do dziennika aparatowego (druk Nr. 1015) z adnotacją w uwagach „MDT".

Urzędnik odbierający telegram przekazowy otrzymuje blankiet od urzędnika kontrolnego za pokwitowaniem na odcinku.

Urzędnik kontrolny ma obowiązek dopilnować, aby wydany blankiet we właściwym czasie wpłynął z powrotem do kontroli.

Po nadejściu blankietów do kontroli, urzędnik kontrolny wypełnia znajdujące się u niego odcinki do tych blankietów i wpisuje telegramy do osobnego dziennika kontrolnego telegramów przekazowych, prowadzonego na druku Nr. 1025.

Nagłówek i tekst rubryk druk Nr. 1025 należy zmienić według następującego wzoru:"

W punkcie 2 po słowach: „na telegramie przekazowym poniżej tekstu" wpisać słowa: „w miejscu" stwierdzenie prawdziwości".

Punkt 3 uzupełnić ustępem trzecim o brzmieniu następującem:

„Tak w pierwszym jak i w drugim wypadku należy dołączyć ewentualnie blankiet na odpowiedź, o ile telegram przekazowy zawiera wskazówkę „RPx".

W § 7.

W punkcie 4b na stronicy 336 pomiędzy wierszami 7 a 8 od góry wpisać nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Dyrekcje Poczt i Telegrafów w miejscowościach, gdzie zajdzie tego potrzeba oraz stan personelu i warunki bezpieczeństwa na to pozwalają, mogą zezwolić na wypłatę względnie doręczanie wraz z gotówką telegramów przekazowych także w niedziele i święta oraz w dni powszednie poza godzinami urzędowemi dla służby kasowej, przy ścisłem przestrzeganiu przepisów, zawartych w punkcie 2c tegoż paragrafu.

Wypłata telegramów przekazowych nie może się odbywać dłużej, jak do godziny 20".

W § 8 B.

W ustępie pierwszym po słowach: „na odwrotnej stronie pierwotnego przekazu telegraficznego telegramu przekazowego" wpisać słowa: „w rubryce „uwagi urzędu oddawczego" . . . .

W punkcie a) skreślić słowa: „i blankiet telegramu".

W przedostatnim ustępie w wierszu drugim skreślić słowa: „pierwotny urząd nadawczy" i wpisać słowa „pierwotnego urzędu nadawczego".

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1930 r.

Nr. 686/V z dnia 2 kwietnia 1930 r.

39.

Ruch telefoniczny między Polską a Niemcami.

W zarządzeniu z dnia 6 lutego r. b. Nr. 627/VIII w sprawie wprowadzenia ogólnego ruchu telefonicznego między Polską a Niemcami (Dz. Urz. M. P. i T. Nr. 3 z 1930 r. poz. 10) na str. 18 — 19 Część L, § 6 (1) ustęp drugi, trzeci i czwarty otrzymują następujące brzmienie:

„Za świadczenia wymienione pod a) i b) oraz za cofnięcie rozmowy pobiera się dodatkową opłatę w wysokości 1/10 należytości za trzyminutową rozmowę zwykłą przeprowadzoną w tym samym okresie czasu.

Opłaty powyższe przypadają całkowicie Zarządowi kraju nadania i nie podlegają rozrachunkowi".

W części L. § 8 (2) i (3) ustęp trzeci i czwarty zmienia się jak następuje:

„Gdy wzywający i wezwany odpowiedzieli na wstępne wołanie, a nie zgłaszają się na ostateczne wywołanie — to nieodpowiedzenie należy uważać za uchylenie się od rozmowy.

W tym wypadku pobiera się opłatę za trzyminutową rozmowę żądanej kategorji".

Zmiany powyższe obowiązują z dniem ogłoszenia.

Nr. 1448/VIII z dnia 14 kwietnia 1930 r.

40.

Wycofanie znaczków dopłaty w walucie markowej.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów wycofuje z użycia znaczki pocztowe dopłaty w walucie markowej.

Pozostały zapas takich znaczków urzędy pocztowe powinny odesłać niezwłocznie do właściwych składów materjałów pocztowych, poczem składy te obowiązane są przesłać je (wraz z własnym zapasem), odpowiednio uporządkowane, nie później jak dnia 15 czerwca r. b., do Głównego Składu materjałów pocztowych w Warszawie, ul. Ludna 4.

W związku z powyższem tracą moc obowiązującą postanowienia ustępów 3 i 4 zarządzenia z dnia 1 maja 1924 r. Nr. 1580/III (Dz. Urz. G. D. P. i T. Nr. 21/1924, poz. 102).

Nr. 878/XI z dnia 15 kwietnia 1930 r.

41.

Przedłużenie terminu przechowywania urzędowych ksiąg i dokumentów pocztowych.

Termin przechowywania urzędowych ksiąg oraz dokumentów pocztowych, ustalony zarządzeniem z dnia 6 lipca 1922 r. Nr. 421/V (Dz. Urzęd. M. P. i T. Nr. 34 z roku 1922, poz. 88), przedłuża się:

dla ksiąg i dokumentów, oznaczonych w § 1 punkt 3 do 3 lat,

dla ksiąg i dokumentów, oznaczonych w § 1 punkt 4 do 4 lat.

Termin przechowywania dokumentów przewozowych ustala się na 3 lata.

W związku z tem tekst punktu 2 § 1, począwszy od słów: „karty odsyłkowe i wiązankowe" do słów: „zestawienie ilościowe wspólne" należy przenieść do punktu 3 tegoż paragrafu.

Terminy podane w nagłówkach punktów 3 i 4 § 1, wymienionego na wstępie zarządzenia należy zmienić oraz punkt 3 odpowiednio uzupełnić.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr. 1190/V z dnia 10 kwietnia 1930 r.

42.

Sprzedaż nalepek na rzecz Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Na prośbę Zarządu Głównego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Warszawie Ministerstwo Poczt i Telegrafów zezwala na sprzedaż w urzędach i agencjach pocztowych i telegraficznych nalepek na rzecz tego Zarządu w czasie od 18 do 25 maja r. b. włącznie.

W tym celu wydaje się następujące zarządzenie:

1) Dyrekcje Poczt i Telegrafów otrzymane stąd nalepki wraz z blankietami nadawczemi P. K. O. oraz afiszami reklamowemi rozdzielą pomiędzy podległe urzędy i agencje pocztowe, poczem szczegółowy wykaz ilości nalepek, przesłanych poszczególnym urzędom i agencjom, odeślą do Zarządu Głównego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Warszawie, ulica Długa 50.

2) Odnośnie umieszczenia afiszów reklamowych, sprzedaży nalepek, umieszczania tych nalepek na przesyłkach pocztowych urzędy i agencje pocztowe mają się zastosować do p. 2 i 3 zarządzenia z dnia 2/X 1926 r. Nr. 4258/VI w sprawie sprzedaży nalepek na rzecz Ligi Obrony Powietrznej Państwa (Dz. Urz. Gener. Dyr. P. i T. Nr. 36 1926 poz. 93).

3) Osiągniętą ze sprzedaży nalepek kwotę przekażą urzędy i agencje najpóźniej do dnia 12 czerwca r. b. zapomocą blankietów nadawczych P. K. O. na konto czekowe Nr. 8500.

Równocześnie zwrócą urzędy i agencje w liście służbowo poleconym Zarządowi pod adresem, podanym w niniejszem zarządzeniu, nie-

sprzedane nalepki wraz z pismem, wyszczególniającem ilość i wartość otrzymanych, sprzedanych i zwracanych nalepek oraz z podaniem sumy, wpłaconej na konto czekowe tudzież daty dokonania wpłaty.

Nr. 743/V z dnia 15 kwietnia 1930 r.

43.

Umieszczanie afiszów reklamowych Związku Strzeleckiego.

Związek Strzelecki, jako organizacja społeczna, którego zadaniem jest przysposobienie obywateli do obrony Państwa przy pomocy ćwiczeń wojskowych, wychowania fizycznego i obywatelskiego, postanowił wzorem roku ubiegłego urządzić w miesiącu maju r. b. II-gą Wielką Loterję Fantową Związku Strzeleckiego pod nazwą „Strzelot II" celem uzyskania środków materjalnych, niezbędnych dla egzystencji tej organizacji.

W związku z urządzeniem tej loterji Zarząd Główny Związku Strzeleckiego wystąpił z prośbą do Ministerstwa Poczt i Telegrafów o zezwolenie na umieszczenie w urzędach i agencjach pocztowych afiszów reklamowych.

Ze względu na wybitne znaczenie zadań Związku Strzeleckiego Ministerstwo Poczt i Telegrafów zezwala na umieszczenie w urzędach i agencjach pocztowych afiszów reklamowych.

Afisze, otrzymane z przełożonych Dyrekcyj Poczt i Telegrafów, urzędy i agencje pocztowe niezwłocznie umieszczą w miejscu dostępnem i widocznem dla publiczności na przeciąg całego okresu, wskazanego w ogłoszeniu.

Nr. 1465/V z dnia 15 kwietnia 1930 r.

OKÓLNIKI

Wycofanie z obiegu pięciozłotowych biletów państwowych.

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1930 r. w sprawie wycofania z obiegu pięciozłotowych biletów państwowych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 20, poz. 168 pięciozłotowe bilety państwowe z datą 25 października 1926 r. tracą moc prawnego środka płatniczego z dniem 30 czerwca 1930 r.

Poczynając od dnia 1 lipca 1930 r. do dnia 30 czerwca 1932 r., bilety powyższe będą wymieniane oraz przyjmowane przy uiszczaniu wszelkich należności w Centralnej Kasie Państwowej, kasach skarbowych oraz w oddziałach Banku Polskiego.

Po dniu 30 czerwca 1932 r. obowiązek wymiany tych biletów ustaje.

Powyższe podaje się do wiadomości i zastosowania.

Nr. 3417/IV z dnia 1 kwietnia 1930 r.

WYKAZ ZAKAZANYCH CZASOPISM.

(Patrz Dz. Urz. Min. P. i T. Nr. 5 z 1930 r.)

Na mocy rozporządzenia powołanych władz zakazany jest przywóz do Rzeczypospolitej Polskiej, rozpowszechnianie w kraju i przewóz zagranicę następujących wydawnictw:

Nr. porz.	Tytuł czasopisma	Miejsce wydania	Język
532	Koopieratiwnaja Dierewnia	Moskwa	rosyjski
533	Do praci	Charków	ruski
534	Gołos Kożewnika	Moskwa	rosyjski
535	La Interligilo del P. T. T.	Paryż	esperancki
536	Krasnaja zwiezda	Moskwa	rosyjski
537	Sojuz Potrebitielej—koopieratiwnyj i obszczestwienno ekonomiczeskij żurnał	Moskwa	rosyjski
538	Jutro	Paryż	polski
539	Diktatura Truda	Stalin	rosyjski
540	Nowa gazeta	Bruksela	polski
541	Radio-Lubitiel	Moskwa	rosyjski
542	Raboczyj	Mińsk	rosyjski
543	Nowaja Dierewnia	Moskwa	rosyjski
544	Krasnaja Tataria	Kazań	rosyjski
545	Na Zminu	Charków	ruski
546	Czornomorska Komuna	Odesa	ruski
547	Litieraturnaja Gazieta	Moskwa	rosyjski
548	Kino	Moskwa	rosyjski
	Broszury		
	Petro Konaszewycz Sahajdacznij	Wiedeń	ruski
	Bulletin zum Europäischen Bauern-Kongress	Berlin	niemiecki
	Ukrainstwo w Rossii	Wiedeń	ruski
	Ukraina Potojbicz	Kijów	ruski
	Dniprelstan	Charków	ruski
	Szczo Treba Znati Każdomu Ukraincewi	Wiedeń	ruski
	Poczatkowa Geografia	Kijów	ruski
	Szczo Daje Manifest C. W. K. S. R. S. R. sieliansttwu	—	ruski
	Zełeni Swiata		ruski
	Po mied do Kuti	—	ruski
	Do osnow ukrainskoho nacionalizmu	Wiedeń, Praga	ruski
	Jak Moskwa Nyszczyła Ukrainu	Wiedeń	ruski
	Pro"Posty	—	ruski
	Wełykdeń	—	ruski
	Pidwiw	—	ruski
	Pedagogiczna Chrestomatia	Kijów	żydowski
	Misto w Nebezpeci	Montreal (Kanada)	ruski
	Religija ta Wijna	—	ruski
	Dla koho cerkwa a dla koho szkoła	—	ruski
	Nancjonalne widrodżenie awstro uhorskich Ukrainciw	Wiedeń	ruski
	Nowi Pisni Na Staryj Ład	—	ruski
	Amziu Zingsniai	Kowno	litewski
	Gewerschaftpropagande und Kulturarbeit	Moskwa	niemiecki
	Biełaruskaja Mowa	Mińsk	białoruski

Nr. 1783/V z dnia 16 kwietnia 1930 r.

W sprawie terminowego zwracania recepisów zwrotnych przez urzędy pocztowe.

Stwierdzono, że urzędy (agencje) pocztowe nie zwracają należytej uwagi na dołączane do przesyłek pocztowych i przekazów zwrotne poświadczenie odbioru wypłaty i nie odsyłają na czas zwrotnych poświadczeń odbioru (recepisów zwrotnych) i wypłaty.

Następstwem tych nieprawidłowości są liczne uzasadnione zażalenia tak władz i urzędów jakoteż osób prywatnych a w szczególności instytucji bankowych, wysyłających przesyłki pieniężne na zlecenia osób przebywających zazwyczaj w krajach zagranicznych. Instytucje te nie otrzymują zwrotnych poświadczeń odbioru względnie wypłaty, nie mogą terminowo zawiadomić swoich mocodawców o wykonaniu zleceń i zmuszone są do wnoszenia reklamacyj i wysyłania duplikatów zwrotnych poświadczeń odbioru i wypłaty, które urzędy załatwiają często znowu ze znacznem opóźnieniem.

Wobec tego wzywa się urzędy (agencje) pocztowe, aby zwrotne poświadczenia odbioru i wypłaty odsyłały zawsze bezwzględnie w dniu doręczenia przesyłek względnie wypłaty przekazów.

Za każdy stwierdzony wypadek późnego odesłania zwrotnego poświadczenia odbioru (wypłaty) nakładać będą przełożone Dyrekcje Poczt i Telegrafów na winnych funkcjonarjuszów grzywnę najmniej w wysokości 2 zł.

Nr. 73/V z dnia 16 kwietnia 1930 r.

Przesyłki listowe komendantów powiatowych przysposobienia wojskowego wolne od opłaty pocztowej.

W uzupełnieniu zarządzenia z dnia 23 października 1928 r., Nr. 2606/II (Dz. Urz. Min. P. i T. Nr. 25 z 1928 r., poz. 121) zwraca się uwagę urzędom pocztowym, że urzędowe przesyłki listowe, nadawane przez komendantów powiatowych przysposobienia wojskowego, będących organami Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, zwolnione są od opłat pocztowych.

Na podstawie niniejszego wyjaśnienia należy odręcznie uzupełnić powyżej przytoczone zarządzenie, a zarazem uczynić odpowiednie adnotacje w spisie władz i urzędów państwowych, zwolnionych od uiszczania opłat pocztowych (załącznik do Dz. Urz. Nr. 22 z 1928 r.) w punkcie 6-ym pod napisem „Ministerstwo Spraw Wojskowych" oraz w punkcie 11 pod napisem „Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego" przy pozycji „Państwowy Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie".

Nr. 1519/V z dnia 11 kwietnia 1930 r.

Przesyłanie wydawnictwa „Zarys historji wojennej pułków polskich".

Ustalony okólnikiem z dnia 9 maja 1928 r. Nr. 2283/V (Dz. Urz. Min. P. i T. Nr. 12 z 1928 r. stronica 177) termin przesyłania za ulgową opłatą dla druków egzemplarzy wydawnictwa „Zarys historji wojennej pułków polskich"' przedłuża się z ważnością do końca 1930 roku.

W związku z tem poleca się urzędom i agencjom pocztowym w przytoczonym powyże okólniku uczynić odręcznie odpowiednią adnotację z powołaniem się na numer i datę niniejszego.

Nr. 1753/V z dnia 15 kwietnia 1930 r.

Zmiany w obiegu poczty.

Od dn. 1 kwietnia r. b. zaprowadzono obieg poczty między agencją pocztową Podhorodce a urzędem pocztowym Synowódzko Wyżne.

Równocześnie wstrzymano obieg poczty między agencją pocztową Podhorodce a urzędem pocztowym Schodnica.

Sprostować spis urzędów oraz podręczniki i plany wymiany poczty.

Nr. 768/VII z dn. 3 kwietnia 1930 r.

Zmiana nazwy agencji pocztowej Jadowniki, pow. Żnin.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów zmieniło nazwę agencji pocztowej Jadowniki, pow. Żnin na Jadowniki k. Żnina.

Nr. 932/II z dn. 8 kwietnia 1930 r.

Kursy przeliczania w zagranicznym obrocie przekazowym.

(Dz. Urz. M. P. i T. Nr. 7/1930).

Przy przyjmowaniu przekazów pocztowych do Holandji obowiązuje od dnia 14 kwietnia 1930 r. kurs przeliczania „359" (trzysta pięćdziesiąt dziewięć) t. j. 100 flor. = 359 zł.

Nr. 3130/VI, z dnia 10 kwietnia 1930 r.

Czas letni zagranicą.

We Francji wprowadzono czas letni (przesunięto zegary o 60 minut naprzód) od 12 kwietnia godz. 23, w Belgji, Holandji i Wielkiej Brytanji od 13 kwietnia godz. 2.

Nr. 1934/VIII z dnia 12 kwietnia 1930 r.

Kontrolerzy Polskiego Radja.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 10/IX 1927 r. (Dz. Urz. M. P. i T. Nr. 40, poz. 142) podaje się do wiadomości, iż z dniem 31 marca r. b. unieważniono legitymację Nr. 31 na imię Fitza Edwarda, a dnia 9 kwietnia 1930 r. wydano legitymację Nr. 32 na imię Bolesława Grochala.

Nr. 1455/1628/X z dnia 9 kwietnia 1930 r.

Rozwój sieci pocztowej w marcu 1930 r.

Nazwa	Powiat	Data
Uruchomiono		
Agencje		
Butrymańce	Lida	31/III
Jabłowo k. Starogardu	Starogard	1/III
Lubikowicze	Sarny	21/III
Nieciecz	Lida	15/III
Ocypel	Starogard	1/III
Puków	Rohatyn	1/III

Nr. 1047/II z dnia 10 kwietnia 1930 r.

„Międzynarodowa Konwencja Radjotelegraficzna i Międzynarodowe Regulaminy Radjotelegraficzne".

Ministerstwo Poczt i Telegrafów posiada zapas podręcznika „Międzynarodowa Konwencja Radjotelegraficzna i Międzynarodowe Regulaminy Radjotelegraficzne, podpisane w Waszyngtonie w roku 1927".

Pracownicy pocztowo - telegraficzni mogą, póki zapasu starczy, podręcznik ten (zawierający tekst polski i francuski) nabyć za zwrotem kosztów własnych, które wynoszą zł 8 od egzemplarza w oprawie.

Zamówienia należy kierować pod adresem Wydziału Radjokomunikacyjnego Ministerstwa Poczt i Telegrafów. Dla wyrównania należności będą wraz z zamówionemi podręcznikami przesyłane blankiety nadawcze P. K. O.

Nr. 1450/X z dnia 5 kwietnia 1930 r.

Termin ważności przekazów czekowych P.K.O.

Stwierdzono, że niektóre urzędy i agencje pocztowe wypłacają przekazy czekowe P. K. O. mimo upływu 30-dniowego terminu ważności przez co P. K. O. niejednokrotenie narażona jest na trudności uzgadniania swych rachunków.

Wobec tego przypomina się urzędom i agencjom pocztowym obowiązek ścisłego przestrzegania wyraźnych postanowień, co do terminu ważności przekazów czekowych P. K. O. zawartych w rozdziale IV punkcie 5-ym (str. 53) instrukcji o obrocie czekowym i oszczędnościowym dla urzędów pocztowych, w myśl których termin ważności przekazów czekowych ustalony został na 30 dni od daty wytłoczonej pieczęcią urzędową P. K. O.

Przekazy czekowe wypłacone po tym terminie **nie będą przez P. K. O. uznawane** i za wypłatę ich będzie odpowiedzialny urząd pocztowy (agencja) który przekazy takie zrealizował.

Nr. 3382/IV z dnia 2 kwietnia 1930 r.

O przestrzeganiu postanowień co do maksymalnej wysokości wkładów oszczędnościowych na jedną książeczkę P. K. O.

Przypomina się urzędom i agencjom pocztowym, że w myśl postanowień punktu 5-go rozdział I B „Instrukcji o obrocie oszczędnościowym i czekowym dla urzędów pocztowych

jako zbiornic P. K. O." wkłady oszczędnościowe na jedną książeczkę mogą być przyjmowane do ogólnej wysokości 10.000 zł.

O ileby zatem stan wkładów na jednej książeczce skutkiem przyjęcia nowej wkładki miał przekroczyć granicę 10.000 zł—lub skutkiem dopisania odsetek istotnie tę granicę przekroczył — dalsze przyjmowanie wkładek na tęsamą książeczkę przez urzędy pocztowe i agencje jest niedopuszczalne, ponieważ w myśl § 15-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 545 oraz Dz. Urz. Gen. Dyr. P. i T. Nr. 32 p. 150 z r. 1924) tudzież w myśl § 41 rozdz. VI postanowień, zamieszczonych w książeczkach oszczędnościowych — nadwyżka ponad 10.000 zł — pozostałaby bez opocentowania.

Nr. 3709/IV z dnia 11 kwietnia 1930 r.

Wymiana blankietów nadawczych P. K. O. dawnego nakładu.

Odnośnie ustępu ostatniego zarządzenia Nr. 1856/IV z dnia 28 lutego 1930 r. (Dz. Urz. Nr. 5, poz. 28) o wycofaniu blankietów nadawczych P. K. O. dawnego nakładu wyjaśnia się, że właściciele kont czekowych, posiadający wycofane z obiegu blankiety nadawcze winni się zwracać o wymianę na nowe blankiety do Magazynu i Ekspedycji druków P. K. O. w Warszawie, ul. Bugaj Nr. 5, względnie do Oddziałów P. K. O. w Katowicach, Krakowie i Poznaniu.

Urzędy pocztowe wymiany tych blankietów dokonywać nie będą.

Nr. 3367/IV z dnia 2 kwietnia 1930 r.

W Y K A Z

zagubionych względnie skradzionych książeczek wkładkowych P. K. O., z których wypłaty doraźne są wzbronione.

Nr. książeczki	Miejsce wystawienia	Data	Nazwisko i imię	Uwaga
130248	P. K. O. Warszawa	23 r.	Doktor Stanisław	zagubiona
145805	P. K. O. Warszawa	25/10 — 28 „	Klein Szloma	„
202724	P. K. O. Warszawa	12/1 — 27 „	Wiślicki Moszek	„
223465	Warszawa 3	12/9 — 23 „	Przysuskier Natan	„
284176	P. K. O. Warszawa	27/6 — 25 „	Garbaciak Edward	„
285200	P. K. O Warszawa	14/7 — 25 „	Stypułkowski Grzegorz	spalona
342892	P. K. O. Warszawa	10/4 — 28 „	Walczak Józef	skradziona
411283	P. K. O. Warszawa	23/3 — 26 „	Klarnerówna Marja	zagubiona
421626	P. K. O. Warszawa	31/8 — 26 „	Kulesza Roman	„
426067	Warszawa 1	17/11 — 26 „	Kühn Tadeusz	„
449036	Uście Zielone	17/1 — 28 „	Schorr Abraham	„
465792	P. K. O. Poznań	13/12 — 27 „	Kubalik Michał	„
470037	Pińczów	21/6 — 28 „	Bajankiewicz Stanisław	„
475033	P. K. O. Warszawa	3/10 — 27 „	Rozberger Dawid	„
476038	Brodnica n/Drwęcą	21/3 — 28 „	Michalak Teofil	„
486384	Żywiec 1	14/1 — 28 „	Kunzekówna Anna	„
538856	Chołojów	26/6 — 29 „	Rybin Gidale Rachmil	„
542661	Inowrocław	2/8 — 28 „	Wach Julja	„
555209	Worochta	11/7 — 29 „	Oszywa Edmund	spalona
555210	Worochta	17/7 — 29 „	Oszywowa Zofja	„
556954	Warszawa 4	26/11 — 28 „	Herman Wolf	zagubiona
560871	Rzeszów 1	9/2 — 29 „	Tennenbaum Ozjasz	„
561891	P. K. O. Warszawa	6/10 — 28 „	Czarnecki Jan	spalona
564776	Warszawa 5	14/12 — 28 „	Uszycki Władysław	zagubiona
566049	Działdowo	11/2 — 29 „	Wołoszczak Bronisław	„
574931	P. K. O. Warszawa	13/11 — 28 „	Cichocki Tadeusz	„
583913	Płock	16/2 — 29 „	Lisser Józef	„
585044	P. K. O. Warszawa	23/10 — 29 „	Rozenberg Alter	„
589897	Królewska Huta	21/2 — 29 „	Josko Józef	„
590101	P. K. O. Warszawa	17/3 — 30 „	Ostrowski Tomasz	„
590104	P. K. O. Warszawa	11/12 — 28 „	Gesing Leon	„

Nr. książeczki	Miejsce wydania	Data	Nazwisko i imię	Uwaga
597355	P. K. O. Warszawa	15/11 — 29 r.	Jemieljaniuk Paweł	zagubiona
598995	Poznań 1	17/1 — 29 „	Bilska Marja	„
599834	P. K. O. Warszawa	5/1 — 29 „	Maciakowa Marja	„
622808	P. K. O. Warszawa	28/2 — 29 „	Domejko Justyn	„
643008	P. K. O. Warszawa	15/4 — 29 „	Podhorski Okołów Jerzy	„
643316	P. K. O. Warszawa	13/4 — 29 „	Rusakiewicz Florjan	„
651046	P. K. O. Warszawa	6/5 — 29 „	Lenartowicz Zofja	„
666215	P. K. O. Warszawa	24/3 — 30 „	Szczepankoski Kazimierz	„
678893	P. K. O. Warszawa	20/7 — 29 „	Cegieła Tadeusz	skradziona
679013	P. K. O. Warszawa	20/7 — 29 „	Podworski Władysław	„
681345	P. K. O. Warszawa	29/7 — 29 „	Maurer Helena	zagubiona
686787	Łódź 1	4/9 — 29 „	Nowak Czesław	„
691686	Sanok	14/10 — 29 „	Dembiński Wincenty	„
692583	Łaziska Górne	13/1 — 30 „	Kuś Marta	spalona
697492	Warszawa 6	5/10 — 29 „	Tenenwurcel Leon	zagubiona
709356	P. K. O. Warszawa	9/10 — 29 „	Suchcicki Marjan	skradziona
715439	Bielsko 1	10/1 — 30 „	Glücksman Roman	zagubiona
723549	P. K. O. Warszawa	25/10 — 29 „	Gaczyńska Marja	„
723867	P. K. O. Warszawa	29/10 — 29 „	Stolarczykówna Leokadja	„
728972	Kraków 16	6/12 — 29 „	Kossowska Helena	skradziona
731096	Sosnowiec 1	23/11 — 29 „	Berliński Icek	zagubiona
732836	P. K. O. Warszawa	14/11 — 29 „	Szmajda Henryka	„
735722	Cejkinie	16/1 — 30 „	Pluciński Saturnin	„
739666	P. K. O. Warszawa	20/11 — 29 „	Sznycer Gitla	„
742881	Włodawa 1	27/2 — 30 „	Nirenberg Jankiel	„
748864	P. K. O. Warszawa	2/12 — 29 „	Kleinsinger Roman	„
754262	P. K. O. Warszawa	11/12 — 29 „	Puszet Mieczysław	„
764413	Warszawa 18	27/2 — 30 „	Ks. Płosajkiewicz Bronisław	skradziona
782925	P. K. O. Warszawa	31/1 — 30 „	Horowicz Róża	zagubiona
785717	P. K. O. Kraków	13/2 — 30 „	Woźniak Stanisław	„
790025	P. K. O. Warszawa	10/2 — 30 „	Stolarczyk Bogumił	„
794655	P. K. O. Kraków	22/2 — 30 „	Weintraub Herman	skradziona
800837	P. K. O. Warszawa	1/3 — 30 „	Glinsztajn Dawid	zagubiona
801003	P. K. O. Warszawa	21/2 — 30 „	Trzcińska Janina	„
806623	P. K. O. Warszawa	7/3 — 30 „	Samuel Symcha	„
813613	P. K. O. Warszawa	17/3 — 30 „	Sliwiński Czesław	„

WYKAZ

odnalezionych książeczek wkładkowych P. K. O., z których wypłaty doraźne są dozwolone.

Nr. książeczki	Miejsce wystawienia	Data	Nazwisko i imię	Uwaga
421925	Inowrocław	21/1 — 27 r.	Machnikowski Ludwik	
539896	Dąbrowa Górnicza	11/8 — 28 „	Kocot Franciszek	
550032	P. K. O. Warszawa	20/8 — 28 „	Ekner Eugenjusz	
590384	Królewszczyzna	2/8 — 29 „	Grodowski Aleksander	
603715	Szarlej	4/5 — 29 „	Jeglińska Walerja	
643442	P. K. O. Warszawa	19/4 — 29 „	Ciarka Andrzej	
664887	Poznań 9	3/8 — 29 „	Zastrożny Władysław	
671936	Zawiercie	14/8 — 29 „	Figiel Jan	
726265	Sochaczew	27/1 — 30 „	Popiołowska Zofja	
727893	P. K. O. Warszawa	4/11 — 29 „	Rogalski Zbigniew	
787227	P. K. O. Warszawa	12/2 — 30 „	Pankowski Jan	
789957	P. K. O. Warszawa	12/2 — 30 „	Jankowski Józef	

KONKURSY.

Dyrekcja P. i T. w Warszawie ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska naczelników urzędów pocztowych III klasy, Brzeziny koło Łodzi i Maków Maz. oraz kierowników urzędów pocztowych V klasy, Babiak, Błędów, Kleszczele, Kowal, Łaskarzew, Miłosna, Rutki Kossaki, Służewo, Trzcianne i Widawa. Przy wymienionych urzędach z wyjątkiem Brzezin i Miłosny są mieszkania służbowe.

Dyrekcja P. i T. w Wilnie ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska: naczelnika urzędu pocztowego IV klasy Duniłowicze oraz kierownika urzędu pocztowego V klasy Soły. Przy wymienionych urzędach są mieszkania służbowe.

Dyrekcja P. i T. w Lublinie ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska: naczelnika urzędu pocztowego IV klasy Zwierzyniec nad Wieprzem oraz kierowników urzędów pocztowych V klasy Ratno i VI klasy Uhrusk.

Dyrekcja P. i T. we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska: naczelnika urzędu pocztowego IV klasy Komarno, kierownika urzędu pocztowego VI klasy Kurowice oraz na stanowiska agentów pocztowych 2-go stopnia Brusno Nowe pow. Cieszanów, Jasionka koło Rzeszowa pow. Rzeszów i Żurów pow. Rohatyn.

Dyrekcja P. i T. w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska naczelników urzędów pocztowych III klasy, Tarnów 2, IV klasy Myszków i Myślenice oraz kierowników urzędów pocztowych V klasy Krościenko nad Dunajcem i VI klasy Borzęcin.

Dyrekcja P. i T. w Poznaniu ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko naczelnika urzędu pocztowego IV klasy Damasławek. Przy urzędzie tym jest mieszkanie służbowe.

Dyrekcja P. i T. w Katowicach ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko naczelnika urzędu pocztowego II klasy Wodzisław koło Rybnika. Przy urzędzie tym jest mieszkanie służbowe.

Wskazówki co do warunków konkursów podane są w Dzienniku Urzędowym M. P. i T. Nr. 6 z r. 1928 w rubryce „Konkursy". Termin do składania podań na wszystkie wymienione stanowiska 2 tygodnie.

Chlubne spełnienie obowiązku służbowego.

W dniu 1 lutego r. b. w mieście Mielcu województwa Krakowskiego, dokonany został napad bandycki na wóz pocztowy, konwojowany przez st. pocztyljona Franciszka Pondo. Nieznany sprawca napadu dwoma strzałami ranił śmiertelnie pocztyljona Pondo, poczem porwał z wozu trzy worki z listami i zaczął uciekać. Pocztyljon Pondo mimo otrzymanych śmiertelnych ran puścił się w pogoń za bandytą i padł trupem dopiero w odległości 52 kroków od miejsca otrzymania ran.

St. pocztyljon Pondo pozostawił wdowę i 4 dzieci.

Wobec niezwykłej sumienności ś. p. Franciszka Pondo w trosce o dobro Zarządu Pocztowego, zarządzając jednocześnie poczynienie starań o przyznanie pozostałej wdowie z 4 dziećmi pełnego zaopatrzenia emerytalnego oraz występując do Pana Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o nadanie zmarłemu Bronzowego Krzyża Zasługi, dzielne zachowanie się ś. p. Pondy podczas wyżej wspomnianego napadu podaje się do wiadomości jako przykład godny najwyższego uznania.

Adres Administracji: MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW.
Warszawa, Plac Napoleona Nr. 8, II p., pokój Nr. 7,

PRENUMERATA NA ROK 1930 WYNOSI:

roczna 12 zł. | **półroczna 6 zł.** | **kwartalna 3 zł.**

CENY OGŁOSZEŃ ZA TEKSTEM OD WIERSZA 1 MM. SZPALTY REDAKCYJNEJ GR. 15, TABELARYCZNE GR. 30.

ZA TERMINOWY DRUK OGŁOSZEŃ ADMINISTRACJA NIE ODPOWIADA.

KONTO CZEKOWE W P. K. O. Nr. 30027.

Drukarnia Państwowa Nr. 50958. **Cena 1 zł 20 gr.**